

SZKOŁA PODSTAWOWA
W SZCZĘSNEM
ul. Orla 56, 05-825 Szczęśne
Tel.: 22 120 29 08
NIP: 5291842455, REGON: 520945330

PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Szkoła Podstawowa w Szczęsnem
Rok szkolny 2025/2026

„Od marzeń do działania”

Spis treści

- Wstęp
- I. Podstawy prawne
- II. Założenia ogólne programu
- III. Cel ogólny doradztwa zawodowego
- IV. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego
- V. Warunki i sposoby realizacji programu
- VI. Terminy realizacji. Harmonogram
- VII. Weryfikacja efektów zajęć

Wstęp

Współczesny rynek pracy charakteryzuje się ciągłymi zmianami. Sytuacja społeczno-ekonomiczna stawia przed młodymi ludźmi duże wyzwania. Globalizacja gospodarki, postęp informatyczny oraz łatwy dostęp do informacji o zawodach i drogach kształcenia sprawiają, że podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych nabiera szczególnego znaczenia.

Celem programu jest wspieranie uczniów w stopniowym poznawaniu siebie i świata pracy, aby ograniczać ryzyko przypadkowych i nieprzemyślanych wyborów. Preorientacja zawodowa, orientacja zawodowa oraz doradztwo zawodowe tworzą proces rozłożony w czasie – od oddziałów przedszkolnych, przez klasy I–V, aż po starsze klasy szkoły podstawowej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej w Szczęsnem ma charakter systemowy i obejmuje: preorientację zawodową (oddziały przedszkolne) oraz orientację zawodową (klasy I–V). Realizacja programu odbywa się we współpracy nauczycieli, specjalistów szkolnych oraz rodziców i środowiska lokalnego, aby wspierać uczniów w rozpoznawaniu mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji oraz budować postawę uczenia się przez całe życie.

I. Podstawy prawne

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1675).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 703 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798).
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej.

System oświaty zapewnia w szczególności: przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia, kształtowanie postaw przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym oraz dostosowywanie treści kształcenia do wymogów rynku pracy.

II. Założenia ogólne programu

Program stanowi realizację systemowej koncepcji preorientacji i orientacji zawodowej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczniów oraz specyfikę oddziałów przedszkolnych i klas I–V szkoły podstawowej.

- Preorientacja zawodowa – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.
- Orientacja zawodowa – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie własnych zasobów oraz świata zawodów i rynku pracy.

III. Cel ogólny doradztwa zawodowego

Celem ogólnym programu jest wspieranie uczniów w rozwoju kompetencji niezbędnych do podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych poprzez poznawanie siebie, poznawanie świata zawodów, budowanie postawy uczenia się przez całe życie oraz wstępne planowanie własnego rozwoju.

IV. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego

- Treści programowe realizowane są modułowo w czterech obszarach:
- Poznawanie własnych zasobów (zainteresowania, uzdolnienia, mocne strony, wartości, predyspozycje).
- Świat zawodów i rynek pracy (poznawanie zawodów, roli pracy, informacji o zawodach).
- Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie (system edukacji, źródła informacji, uczenie się).
- Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych (cele, działania, decyzje).

Oczekiwane efekty (przykładowe):

- Uczeń potrafi nazwać swoje zainteresowania i mocne strony oraz wskazać sposoby ich rozwijania.
- Uczeń zna przykłady zawodów z otoczenia i rozumie znaczenie pracy.
- Uczeń potrafi korzystać z różnych źródeł informacji i uzasadnia potrzebę uczenia się.
- Uczeń podejmuje próby planowania działań i formułowania prostych celów rozwojowych.

V. Warunki i sposoby realizacji programu

- Program realizowany jest:

- podczas zajęć wynikających z podstawy programowej (wychowanie przedszkolne oraz edukacja wczesnoszkolna i przedmiotowa),
- w trakcie bieżącej pracy wychowawczej, godzin z wychowawcą, zajęć świetlicowych i działań opiekuńczo-wychowawczych,
- w ramach działań specjalistów (pedagog, psycholog, doradca zawodowy – jeśli jest zatrudniony),
- poprzez działania dodatkowe: projekty, konkursy, spotkania z przedstawicielami zawodów, wycieczki zawodoznawcze, współpracę z instytucjami lokalnymi.

W realizację programu włączane jest otoczenie społeczno-gospodarcze, w szczególności rodzice, instytucje edukacyjne oraz instytucje rynku pracy. Zalecane są metody aktywizujące: elementy dramy, metoda projektu, gry dydaktyczne, zabawy tematyczne, praca zespołowa i działania praktyczne.

VI. Terminy realizacji. Harmonogram

Harmonogram działań opracowano na podstawie szkolnych propozycji działań w roku szkolnym 2025/2026 (oddziały przedszkolne, klasy I–III oraz klasy IV–V).

1. Oddziały przedszkolne

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Podmioty współpracujące
Poznanie siebie i zainteresowań	„Kim jestem?” – zabawy integracyjne, rysunki o sobie	IX–XII 2025	nauczyciele wych. przedszkolnego	rodzice
Poznanie siebie i zainteresowań	„Moje ulubione zabawy” – rozmowy i obserwacje	cały rok	nauczyciele	–
Poznanie siebie i zainteresowań	„Mały odkrywca” – kąci tematyczne (plastyczny, muzyczny, konstrukcyjny)	cały rok	nauczyciele	–
Świat zawodów	„Zawody naszych rodziców” – spotkania i prezentacje	cały rok	nauczyciele	rodzice
Świat zawodów	„W krainie	cały rok	nauczyciele	–

	zawodów” – zabawy tematyczne w kącikach (lekarz, strażak, kucharz)			
Świat zawodów	„Spotkanie z bohaterem” – wizyty przedstawicieli zawodów (np. strażak, policjant, pielęgniarka)	wg harmonogramu	nauczyciele	instytucje lokalne
Uczenie się przez zabawę	„Mały reporter” – bajki i książeczki o zawodach	cały rok	nauczyciele	biblioteka
Uczenie się przez zabawę	„Zawodowe memory” – gry obrazkowe i planszowe	cały rok	nauczyciele	–
Uczenie się przez zabawę	„Kto pracuje w...?” – zagadki i quizy	cały rok	nauczyciele	–
Planowanie i marzenia	„Kim chciałbym zostać?” – prace plastyczne	II–V 2026	nauczyciele	rodzice
Planowanie i marzenia	„Mój wymarzony dzień w pracy” – drama, odgrywanie ról	IV–VI 2026	nauczyciele	rodzice
Planowanie i marzenia	„Zawodowe teatrzyki” – inscenizacje bajek z elementami zawodów	cały rok	nauczyciele	–
Planowanie i marzenia	„Kącik małego wynalazcy” – zabawy	cały rok	nauczyciele	–

	konstrukcyjne			
--	---------------	--	--	--

2. Klasy I–III

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Podmioty współpracujące
Poznanie siebie	„Poznajmy się” – gry i symulacje	IX–XII 2025	wychowawca, pedagog, psycholog, wych. świetlicy	–
Poznanie siebie	„Mały artysta” – zajęcia plastyczne, wystawy prac	cały rok	wychowawca, wych. świetlicy	–
Poznanie siebie	„To, co kocham” – zapoznavanie uczniów z zainteresowaniami innych	cały rok	wychowawca	rodzice
Poznanie siebie	„Moje mocne strony” – projekt	I–VI 2026	wychowawca, pedagog, psycholog	PPP
Poznanie siebie	„Dzień talentów” – prezentacja hobby uczniów	II 2026	wychowawca	rodzice
Świat zawodów i rynek pracy	„Na scenie życia zawodowego” – drama	cały rok	wychowawca	–
Świat zawodów i rynek pracy	„Miasteczko zawodów” – spotkania z przedstawicielami zawodów	cały rok	wychowawca	rodzice, Policja, Straż
Świat zawodów i rynek pracy	„Tablica zawodów” – centrum informacji	cały rok	wychowawca	–
Świat zawodów i rynek pracy	„Mój zawód marzeń” – konkurs	III 2026	wychowawca	–

	plastyczny/literacki			
Świat zawodów i rynek pracy	„Zawodowy kalendarz” – klasowy kalendarz z zawodami	I semestr 2026	wychowawca	–
Rynek edukacyjny	„Kto Ty jesteś?” – pogadanki	cały rok	wychowawca, pedagog	–
Rynek edukacyjny	„Być jak Sherlock Holmes” – burza mózgów	cały rok	wychowawca	–
Rynek edukacyjny	„Poznajemy zawody w literaturze i filmie” – analiza bohaterów	cały rok	wychowawca	biblioteka
Planowanie rozwoju	„Dzisiaj Jaś, jutro Jan” – drama	cały rok	wychowawca	–

3. Klasy IV–V

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Podmioty współpracujące
Poznanie własnych zasobów	„Ja, czyli kto?” – warsztaty nt. zainteresowań	IX–XII 2025	wychowawca, pedagog	–
Poznanie własnych zasobów	Testy predyspozycji zawodowych – poradnictwo indywidualne	cały rok	pedagog	–
Świat zawodów i rynek pracy	„Zawód w praktyce” – wizyty zawodoznawcze	I–VI 2026	wychowawca	zakłady pracy
Świat zawodów i rynek pracy	„Życ, by pracować czy pracować, by żyć?” – dyskusja	cały rok	wychowawca	–
Świat zawodów i	„Wywiad z	II semestr	wychowawca	rodzice

rynek pracy	pracownikiem” – rozmowy z dorosłymi			
Świat zawodów i rynek pracy	„Świat zawodów w Internecie” – zajęcia komputerowe	cały rok	nauczyciel informatyki	–
Rynek edukacyjny	Rozmowy doradcze nt. nauki i stylu uczenia się	cały rok	pedagog	PPP
Rynek edukacyjny	„W świecie informacji” – pogadanki	cały rok	pedagog, wychowawcy	–
Planowanie rozwoju	„Mam tę moc” – zajęcia grupowe	IV–VI 2026	psycholog	UP
Planowanie rozwoju	„Moja ścieżka edukacyjna” – prosty plan	II semestr	wychowawca	–
Planowanie rozwoju	„Zawodowy escape room” – gra edukacyjna z zagadkami	V 2026	nauczyciel, doradca	–

Harmonogram może ulec zmianie w trakcie realizacji, zależnie od potrzeb szkoły, uczniów oraz oferty zewnętrznej.

VII. Weryfikacja efektów zajęć

Weryfikacja efektów działań podejmowanych w ramach preorientacji i orientacji zawodowej ma na celu ocenę stopnia osiągnięcia założonych celów oraz przydatności zastosowanych metod. Działania powinny sprzyjać budowaniu kompetencji społecznych uczniów, ich aktywności i zaangażowania, motywacji do udziału w dyskusjach oraz do wyrażania własnych opinii i refleksji.

- Przykładowe narzędzia i formy ewaluacji:
- obserwacja uczniów podczas zajęć i działań projektowych,
- rozmowy podsumowujące, pytania ewaluacyjne,
- analiza prac uczniów (np. portfolio, prace plastyczne, komiksy, projekty),

- krótkie ankiety/karteczki refleksji (dostosowane do wieku),
- informacja zwrotna od rodziców i nauczycieli,
- podsumowanie działań na radach pedagogicznych i w dokumentacji wychowawców.

Wyniki ewaluacji służą modyfikacji działań w kolejnych latach szkolnych oraz lepszemu dopasowaniu programu do potrzeb uczniów i możliwości szkoły.

